

کودک و تنبیه

گردآوری و تالیف: مرضیه خمسه

انتشارات رسانه ساز دانش

سرشناسه: خمسه، مرضيه، ۱۳۶۲ -

عنوان و نام پدیدآور: کودک و تنبيه/نوشته‌ی مرضيه خمسه.

مشخصات نشر: تهران: رساله ساز دانش، ۱۳۸۹.

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۵۸-۶۳-۷

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

موضوع: تنبيه‌بنی

HQ۷۷۰/۴/ع۸.۵۹ ۱۳۸۹

۶۴۹/۶۴

۷۳۳-۷۲۰

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب: کودک و تنبيه

مؤلف: مرضيه خمسه

انتشارات: رسانه ساز دانش

نوبت چاپ: اول، ۱۳۸۹

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۸۵۸-۶۳-۷

بهاء: ۱۴۰۰۰ ریال

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۴	مقدمه
۷	عوارض ناشی از تنبیه
۹	عواقب تنبیه
۱۱	دلیل والدین برای تنبیه فرزندان
۱۲	نقش کودک در تنبیه
۱۳	شرایط تنبیه
۱۴	روش‌های جایگزین تنبیه
۱۵	تقویت کننده‌ها
۱۷	محروم کردن از تقویت
۱۹	رفتارهای مناسب والدین
۲۴	منابع

یکی از شایع‌ترین و نامناسب‌ترین اعمال برای تغییر رفتار در مورد کودکان تنبیه است. تنبیه در لغت به معنی، آگاه نمودن و هشدار دادن به فردی که مرتکب یک رفتار نامطلوب شده است. در نظام تربیتی اسلامی اصل تنبیه، به معنی هدایت و سازندگی است یعنی دادن آگاهی‌های لازم و پند و اندرز به کودکان با تکیه بر فطرت آنان می‌باشد. از دیدگاه اسلام معمولاً تشویق مقدم بر تنبیه است و تنبیه با رعایت موازین اسلامی کار بسیار دشواری است. و هر کس از عهده‌ی آن بر نمی‌آید. در اسلام معمولاً از تنبیه تنها در آن هنگام که دیگر شیوه‌های سازنده و هدایت کننده، موثر واقع نشوند می‌توان در حد ضرورت و همانند دارویی از آن بهره گرفت. اندازه‌ی تنبیه قدری است که کودک را وادار به موافقت کند. در موقعیت‌های طبیعی، کودکان وقتی با تنبیه شدیدی رو به رو می‌شوند، بیشتر احتمال دارد که اطاعت کنند. ولی تنبیه شدید در عین حال رفتار مطلوب را سرکوب می‌کند و هم چنین تنبیه بسیار شدید کودکان را می‌ترساند و خشم آنان را برمی‌انگیزد، از این رو، کودکان کم‌تر احتمال دارد که قاعده‌ای را که به آنان تحمیل شده بپذیرند و درونی کنند. اما عدم تنبیه و اغماض کلی گناهان کودک، او را مهمل و لالایی بار می‌آورد و به او می‌فهماند که در زندگی اصولاً تنبیهی در کار نیست و بهتر است بر خرم‌رادی سوار شود و تا آن جا که می‌تواند بتازد. و این خود یک نوع خودخواهی و بی‌بند و باری بی‌معنی است که بعدها به زیان زندگی شخصی او و اجتماع تمام می‌شود. البته منظور از تنبیه، تنبیه بدنی نیست، بلکه سایر روش‌های تنبیهی مانند: محروم کردن از چیزی، قهر، عدم توجه و ... می‌باشد. زیرا تنبیه بدنی هیچ وقت نتیجه مثبت نداشته و برعکس عوارض جانبی